

Alain de Benoist

První část rozhovoru **zde**, druhá **zde**, třetí **zde**.

TOQ: Kam byste ve své osobní identitě (sám jste řekl, že se pokládáte za Normana, následně Francouze a konečně pak Evropana) zařadil fakt, že jste „běloch“ - nebo podle vás tento termín postrádá význam?

AdB: Lidské rasy existují, jelikož v některých oblastech může mít rasová příslušnost statisticky významnou prediktivní hodnotu. Příslušnost k jedné rase namísto jiné tedy má svůj význam, stejně jako jej má to, jestli je člověk vysoký nebo malý nebo zda patří k lidskému druhu místo k pavíánům či třeba broukům. To však ještě neznamená, že tato biologická data jsou klíčem k odemknutí a pochopení celých lidských dějin. **Člověk může uznat význam ekonomiky, aniž by hned vše redukoval na ekonomické faktory, stejně jako může uznat realitu rasy, aniž by se s její pomocí snažil vysvětlit úplně všechno.** Započtení etnických faktorů nevysvětluje takřka nic ve vnitřních dějinách populací, ty totiž vycházejí ze socio-historické specifičnosti lidské existence.

Nikoliv díky „rase“ můžu pochopit, proč se renesance rozvinula v průmyslovou éru, proč má symbol jablka jiný význam pro Kelty a pro Slovany, proč se zhroutil Sovětský svaz nebo jak se i díky středověkému nominalismu zrodil moderní individualismus. Není to „rasa“, kdo mi říká, jestli měl pravdu Machiavelli a Hobbes se mýlil nebo naopak, zda je monarchie lepší než republika, jakou hodnotu má novokantiánství marburské školy nebo zda upřednostnit Aristotelovu filozofii před Platónovou. Není to „rasa“, kdo mi pomáhá rozhodnout se, jak bych měl politicky rozlišovat mezi přítelem a nepřítelem nebo podle jakých kritérií definovat obecné blaho. Podobné příklady bych mohl vymýšlet donekonečna. Rasy podobně jako civilizace nejsou političtí činitelé. Upřednostnit tak rasové činitele na úkor všech ostatních je jen jedním z nespočtu způsobů, jak ustrnout v paralýze ideologické hemiplegie.

TOQ: Judaismus v sobě podle mnohých nese separatistické, etnocentrické a misantropické tendence. Tacitus židovský etnocentrismus popisuje takto: „Mezi sebou navzájem se chovají s neústupnou čestností a vždy připraveni projevit soucit, pro zbytek světa však mají jen nepřátelství a nenávisť“ (Dějiny, 5.2-5). Že se tyto židovské charakteristiky příliš nezměnily až do dnešních dní, se ve svých

knihách snaží ukázat Kevin MacDonald. Separatistické a etnocentrické ideologie pak stále více získávají na síle také mezi neevropskými etnickými skupinami v USA - například u černochoů a Hispánců. Můžeme tedy rozumně předpokládat, že by evropské impérium mohlo vzniknout z podskupin vyznávajících separatistickou a etnocentrickou ideologii a plných nenávisti k cizincům? Nebylo by pro říši v takovémto případě až příliš velkým problémem udržet mír mezi těmito skupinami? A nemá tedy homogenizace a společná kultura alespoň nějaké výhody?

AdB: Etnocentrismus není výsadou Židů a v té či oné míře jej projevují všechny národy světa. Zvláště patrný je pak u dětí, než se naučí formovat vlastní osobnost prostřednictvím interakce s *Cizím*, a mezi ohroženými menšinami, které žijí v domněle či skutečně nepřátelském prostředí. Najdeme ho však i u většinového obyvatelstva: západní civilizace bez ustání hodnotila a hodnotí kultury a národy - sama sebe pak neomylně umísťuje na samý vrcholek pyramidy. Jedná se o jedinou civilizaci, která přišla s teoretickým pojetím rasismu a jako jediná se také pokusila obrátit zbytek světa ke svému modelu prostřednictvím síly zbraní, zápalu misionářů a obratnosti obchodníků v přesvědčení, že se jedná o model nejlepší. Její etnocentrismus tak na sebe bere podobu univerzalizmu. Řekl bych, že každý univerzalizmus je ve své podstatě latentním nebo maskovaným etnocentrismem.

Etnocentrismus samotný pak musíme odsoudit, protože vychází ze subjektivistické metafyziky, která směšuje identitu (nebo příslušnost) s pravdou. Domnívat se však, že automaticky a nutně vede k „separatismu“, by také bylo omylem: uvědomění si rozdílů se stalo předpokladem k pospolnému životu v globalizovaném světě, kde už není žádného „homogenního“ západního národa. Podmínkou tohoto prozření ovšem je reciprocita a úcta k obecně platnému právu. **Federální či říšské pojetí je nejvhodnější pro koexistenci různorodých skupin, protože nenutí tyto odlišné národy do jediné formy a navíc předchází separatistickým tendencím zobecněním zásady autonomie - tedy nastavením pružné dialektiky mezi nutností jednoty rozhodování a respektem k rozmanitosti komunit.**

Díla Kevina MacDonalda o židovské kolektivní evoluční strategii jsou nepochybně velmi zajímavá. Tato endogamií posilovaná strategie je zakotvena v silné ortopraxii (v židovském náboženství hraje společný rituál podstatně důležitější roli, než samotná víra jednotlivců). Domnívám se ale, že specifčnost judaismu musíme hledat jinde, konkrétně ve způsobu, jakým ospravedlňuje svůj etnocentrismus univerzalistickými odkazy (jediný Bůh, ovšem s vyvoleným národem). Další odlišnost judaismu představuje jeho vnímání transcendence, když odposvátňuje a vede k mohutnému hnutí „odkouzlení“ (*Entzauberung*) světa. A konečně je židovská specificita patrná z jeho morálního náhledu na svět, jenž chápe jako „nespravedlivý“, tedy morálně nedostatečný; něco, co je třeba „opravit“ (*tikkun*). Další typickou vlastností je význam prisuzovaný judaismem intelektuálnímu studiu a kognitivní zdatnosti - a to až do vyloučení všech ostatních vlastností. Proto se Židé cítí tak komfortně v současném světě, který si kognitivních schopností cení nad všechny ostatní a často chápe IQ jako nejlepší měřítko lidské hodnoty.

TOQ: Proč podle vás různé „krajně pravicové“ nacionalistické politické strany,

řekněme ve Francii, Itálii, Rakousku, Nizozemí atd., dosahují jen omezených úspěchů a nedaří se jim dosáhnout velikosti „mainstreamových“ stran, zejména přihlédneme-li k vysoké míře imigrace a zločinnosti imigrantů.

AdB: Příčinu omezených úspěchů vnímám jasně: **kromě kritiky imigrace se od ostatních stran zásadněji neliší.** Sociální neduhy zrozené z imigrace samozřejmě nelze popírat. Ve Francii, kde z 60 milionů obyvatel sedí ve věznicích 60 000 lidí (což je i procentuálně podstatně méně než 2 miliony uvězněných v USA), se 60% zločinů dopouštějí imigranti nebo jejich potomci. (Jedná se o odhad, protože francouzské zákony zakazují vytvářet a shromažďovat statistiky určující etnickou či náboženskou příslušnost.) I když ale většinu zločinců tvoří imigranti, není většina imigrantů zločinci. Navíc míra zločinnosti bývá u imigrantů zpravidla vyšší než v jejich domovských zemích (stejně jako se černoši v USA dopouštějí zločinů častěji než v černošské Africe, což naznačuje, že genetické faktory nejsou těmi jedinými.) **Vzestup populistických stran, které mají imigraci jako své hlavní téma, sice vyvolal ve všech zemích opětovné vzkříšení „antifašismu“ - který není o nic méně zastaralý než samotný fašismus - ale ke snížení zločinnosti nijak nepřispěl.** Nejsilnější z protiimigračně naladěných stran, Front National Jean-Marie Le Pena, před pár let ovládla několik významných radnic na jihu Francie. Množství imigrantů v těchto městech se ovšem nijak nezměnilo.

TOQ: V rozhovoru pro *The Economist* (16. listopadu 2002) Le Pen prohlásil: „Naší největší výzvou je ta demografická. Severní země - bělošský, nebo řekněme nečernošský svět - stárnou. Jsou bohaté a čelí pěti a zítřka možná i více miliardám velice mladých a dynamických lidí. Tento dynamismus se přetaví v imigraci.“ Přestože manifest NP označuje imigraci za „nepopíratelně negativní jev“ a vyjadřuje podporu „opatřením omezujícím imigraci“, nejsou Nová pravice a Front National spojenci: i vy sám jste se od Le Pena i jeho logicky svalování viny opakovaně distancoval. Co si myslíte o prvním kole prezidentských voleb 21. dubna 2002 a především Le Penově výsledku ve druhém kole, kde získal 16,9 % hlasů?

AdB: Jestliže jsem kritizoval FN, tak prostě jen kvůli rozdílnosti idejí. Uvěřit (a předstírat) že všechny problémy by se daly automaticky vyřešit zastavením imigrace, mi přijde naprosto v rozporu s realitou. Když tak FN dělá z imigrace hlavní pilíř svého politického diskurzu, v podstatě sama sebe zatlačuje do pozice strany xenofobie a vyloučení, tedy subjektu, který se nikdy nedostane k moci. Imigrace samozřejmě je velký problém, za ztrátu francouzské identity však nemůže - spíš naopak: předchozí ztráta vlastní identity znemožňuje Francouzům pochopit, proč si imigranti chtějí tu svoji zachovat. Hlavním viníkem rozpouštění identit v našem světě je obchodnická logika, která likviduje jakoukoliv symbolickou garanci výměn; výsledkem je pak ztráta veškerých identitárních odkazů nad rámec materiální spotřeby a logiky peněžního zisku. Front National je také nacionalistická, antifederalistická, antiregionalistická a protievropská jakobínská strana - a v tomto se proti ní vymezují.

Le Penovo druhé místo v prezidentských volbách v dubnu 2002 bylo zapříčiněno hlavně rozdrobením levice. Bohatý výběr z kandidátů levice i krajní levice odebral socialistovi Lionelu

Jospinovi hlasy, s nimiž by jinak mohl počítat. Díky tomu mohl Jacques Chirac ve druhém kola snadno zvítězit, přestože pro něj hlasovalo méně lidí než v prvním kole. Le Pen byl bez šance na vítězství, tím spíše v systému, kde se o obsazení mocenských pozic rozhoduje předem. Silně také pochybuji, že někdy v budoucnu získá více hlasů.

TOQ: Proslul jste svým antiamerikanismem („Antiamerikanismus Alaina de Benoista,“ *Telos* 98-99, zima 1993-1994). Z jakého důvodu nechcete rozlišovat mezi mladou americkou republikou a její moderní nástupnicí? Kdysi jste řekl, že „si nejste jistý, zda jsou nejvelebenější díla Otců zakladatelů nějak zvlášť politicky relevantní“ („Tři rozhovory s Alainem de Benoistem, *Telos*, ibid.). Paul Piccone s Garym Ulmenem se pozastavovali nad tím, proč nejste příliš nakloněn tomu připustit, že „USA zůstávají zakořeněny v tolika komunitárních a federalistických tradicích americké revoluce, že lépe než Evropa odolávají jakobinismu a zůstávají tak podstatně otevřenější společností než zbytek světa“ („Úvod,“ *Telos* 117 /podzim 1999/). Chcete snad říci, že byste se nepřidal k evropským šlechticům bojícím za americkou svobodu?

AdB: Nejsem amerikofob, v první řadě kvůli své hrůze ze všech fobií. Máte ale pravdu, Ameriku často kritizují. Samozřejmě si vážím federalistických a komunitárních tradic amerického politického života, které správně zdůrazňujete. Tyto tradice však mají i další, poněkud pochybnější aspekty. Myšlení Otců zakladatelů z velké části formovala osvícenská filozofie, tedy kontraktualismus, „jazyk práv“ a víra v pokrok. Ne neprávem tak Christopher Lasch prohlásil, že největším předpokladem rozšiřování svobod ve Spojených státech vždy bylo potlačování kořenů. **Negativní postoj k minulosti ostatně patří k běžné myšlenkové výbavě liberálů.** USA se zrodily z projevu vůle odtrhnout se od Evropy. První společenství imigrantů se toužila osvobodit, což fakticky znamenalo oprostít se od evropských pravidel a zásad. Na tomto základě pak vyrostla společnost, kterou Ezra Pound nazval „ryze komerční civilizací“. Tato charakteristika se duchem shoduje s Tocquevillovým hodnocením: „Američany pohánějí místo těch politických obchodní vášně, svou politiku totiž vykonávají podle obchodních zásad.“

První imigranti nechtěli jen zpřetrhat pouta s Evropou, ale přáli si vytvořit novou společnost, z níž by se započala obroda celého světa. Hledali novou Zemi zaslíbenou, která by se stala vzorem pro Všeobecný stát (Universal Republic). Tento biblický námět, pro puritánské myšlení naprosto ústřední, se stal už od vzniku nezávislé republiky i *leitmotivem* amerických dějin. Z přesvědčení o tom, že je Amerika od počátku Bohem „vyvoleným“ národem, vyrůstá celé její „občanské náboženství“ i její „excepcionalismus“. První guvernér státu Massachusetts John Winthrop tak neváhal prohlásit: „Budeme jako město na hoře, k němuž se bude upírat zrak celého světa.“ Pro George Washingtona byly Spojené státy Novým Jeruzalémem, „založeným Prozřetelností, aby se stal jevištěm, kde člověk doroste své opravdové **úloze**“ Pro Thomase Jeffersona byla Amerika „všeobecným národem založeným na snaze o naplnění nerozporovatelných univerzálních idejí.“ John Adams ji viděl jako čistou a ctnostnou republiku, jejímž osudem je vládnout světu a zdokonalit lidstvo. Toto mesianistické poslání na sebe později vzalo podobu tzv. **Manifest Destiny**, vyhlášené John O’Sullivanem roku 1839. Posláním Ameriky podle něj bylo přinést svůj způsob života – nejlepší myslitelný –

i zbytku světa.

Roku 1823 představil prezident James Monroe první zahraničněpolitickou doktrínu své země stylem, jako by se jednalo o akt Prozřetelnosti a v podobném duchu pokračovala i většina jeho následovníků. Ještě v roce 1996 Jesse Helms prohlásil, že Amerika musí být příkladem zbytku světa. Zahraniční politika a mezinárodní vztahy se tak stávají pouhým nástrojem šíření amerického ideálu po celé planetě. **Protože chápou svou společnost jako nadřazenou všem ostatním, necítí Američané sebemenší potřebu cokoliv se o nich dozvědět a mají za to, že je na ostatních, aby přijali jejich způsob života.** Nemělo by nás tedy překvapovat, že nezdary americké zahraniční politiky často pramení z této zásadní neschopnosti vůbec si představit, že by ostatní národy mohly přemýšlet jinak než Američané. Vnější svět pro řadu Američanů vlastně vůbec neexistuje, nebo existuje jen do míry své zpřístupnosti amerikanizací. Z tohoto pohledu pak představují izolacionismus a křížácký zápal dvě strany téže mince, oba totiž mají původ v manichejském morálním vidění světa, které vyrůstá z jedinečně americké směsice politiky a náboženství. Toto mileniaristické pojetí pracuje s binárním světem, rozděleným na síly Dobra a „osu Zla“, které lze užít za libovolných okolností.

Od pádu sovětského systému se americké odhodlání zachovat svou hegemonii jen dále upevňuje. Zvolení George W. Bushe, skutečného „znovuzrozeného“ tupce, snadno manipulovatelné loutky své kamarily neokonzervativních izraelofilů a protestantských fundamentalistů, vedlo k přijetí nové strategické doktríny ospravedlňující preventivní válku, v mezinárodním právu odedávna chápanou jako formu agrese. Nelegální a nelegitimní útoky proti Iráku a Afghánistánu (a brzy možná i Íránu?) byly prvními plody této nové doktríny, již se dosud daří především rozsévat v této části světa chaos, terorismus a občanské války. Jedná se tak o návrat k politice „Velkého klacku“ Teddyho Roosevelta z let 1903-1908. Zároveň s tím pak vyznávají Spojené státy politiku bezvýhradného unilateralismu, která degraduje jejich spojence na sprosté vazaly. Po desetiletích podpory islamistických hnutí dnes USA rozdmýchávají islamofobii jako náhražku zaniknuvší sovětské „Říše zla.“ Údajně tak bojují proti „mezinárodnímu terorismu“, který však často je přímým následkem jejich politiky na Blízkém východě a jinde. Protože Americe zjevně nestačí zaplavovat svět svými ohlupujícími „kulturními“ produkty, stala se také hlavní silou zhrubnutí mezinárodních vztahů.

Myslím, že Spojené státy znám, často jsem tam pobýval a opakovaně tam strávil delší čas. Přejel jsem je z Washingtonu do Los Angeles, z New Orleansu do Key Larga, ze San Francisca do Atlanty, z New Yorku do Chicaga. Samozřejmě se mi řada věcí líbila: Američané jsou pohostinní lidé, jakkoliv jejich mezilidské vztahy bývají často dost povrchní. Mají nezpochybnitelný smysl pro společenství. Na tamějších velkých univerzitách jsou k dispozici podmínky, o jakých se Evropanům může jen zdát. Nezapomínám ani na vliv, který na mě měla americká kinematografie v době, kdy se ještě neomezovala na stereotypní stupidity nebo „spektakulární“ zvláštní efekty, ani na americké literární velikány (Mark Twain, Edgar Allan Poe, Herman Melville, John Steinbeck, Ernest Hemingway, John Dos Passos, William Faulkner a další).

Spatřil jsem ale také odvrácenou stránku „amerického způsobu života“: kulturu vnímanou

jako prodejní artikl nebo reklamu, technomorfické pojetí existence, jež z člověka činí rozšíření jeho dálkového ovladače nebo počítačové obrazovky, nechutné vztahy obou pohlaví, automobilovou civilizaci a komerční architekturu (na každém africkém venkovském tržišti nalezneme více skutečné společenskosti než v supermarketu, tomto typickém symbolu západního nihilismu), obézní děti vychovávané televizí, posedlost spotřebou a úspěchem („vítězové“), takřka všudypřítomnou absenci vnitřního života, *fast food*, technologický optimismus (je potřeba zůstat pozitivní, nakonec se vše vyřeší, protože na vše existuje nějaké technologické řešení), směsici puritánských zákazů a hysterických, do očí bijících prohřešků proti nim, pokrytectví, korupci atd. To vše samozřejmě malují širokým štětcem s rizikem, že se dopustím nespravedlivosti.

Musím však přiznat, že k této Americe – Americe „zlatých hochů“ i „křupanů“, kulturistů i barbín, „amerického snu“ a mažoretek, finančních žraloků a brokerů z Wall Street – žádné sympatie necítím. USA obvykle bývají označovány za svobodnou zemi. Zjistil jsem však, že aspoň z mého pohledu jde o jednu z nejméně svobodných zemí, plnou konformismu, jehož si všímal už Tocqueville. Dost si lichotíte, když se považujete za „otevřenou společnost“. Pokud je ale „otevřenost“ tak skvělá, proč vlastně mít obavy z imigrace?

Ne, zřejmě bych se nepřidal na stranu liberálního markýze de La Fayette, jehož intervence v Americe se ukázala být pohromou pro Francii a místo toho bych se ochotně postavil na obranu masakrovaných a vyháněných Indiánů nebo na stranu obdivuhodných Irů v jejich boji proti anglických genocidním opatřením. V dějinách lidstva se najde spousta spravedlivých věcí a bojů, ale nejsem si jistý, že americká revoluce byla jedním z nich.

TOQ: Cítíte v pojmu „Okcident“ podobě negativní nádech jako v termínu „Západ“?

AdB: Etymologicky představuje „Okcident“ (německy *Abendland*) místo, kde zapadá slunce, věci se dovršují a dějiny dospívají ke svému konci. V minulosti tento termín označoval jednu ze dvou entit (*pars occidentalis*) zrozených rozpadem Římské říše. Časem v podstatě splynul se „západní civilizací.“ Dnes pak – stejně jako všechno ostatní – nabyl pojem ekonomického nádechu: Západními zeměmi jsou v první řadě státy „vyspělé“. Nepoužívám toto označení v pozitivním slova smyslu. Okcident pro mne je – v kontrastu s „Evropou“ – ztělesněním celosvětového nihilistického modelu společnosti. Procestoval jsem kus světa a na vlastní oči viděl, co se po navázání kontaktů s „Okcidentem“ děje i s hluboce zakořeněnými kulturami: z jejich tradic se stane turistům určený folklór, společenské vazby oslabují a mizí, objevují se utilitární a sobecké modely chování, myšlení začíná formovat americká hudba a film a hlad po penězích pohlcuje všechno ostatní.

Pojem „Okcident“ také často označuje spojení USA a Evropy. Tento svazek – pokud kdy vůbec existoval, se však už dnes postupně rozpadá, jak si nedávno všimnul Immanuel Wallerstein („Does the Western World Still Exist?“). Propast Atlantiku se každým dnem prohlubuje. V prostředí stále tužší konkurence globalizace je stále výrazněji odhalována hluboko zakořeněná odlišnost amerických a evropských zájmů. Z geopolitického pohledu jsou USA námořní mocností a Evropa pevninskou: logika moře a pevniny je ze své podstaty protichůdná. Nejsem tedy „Zápaďan“, ale Evropan.

Čtvrtá, závěrečná část rozhovoru s Alainem de Benoist **European Son** vyšla v časopise *The Occidental Quarterly*, roč. 5, č. 3 (podzim 2005).